

عنوان مقاله:

بررسی جایگاه آستانگی در معماری خانه های ویلایی شمال بخش مرکزی تهران در دوره پهلوی بر اساس مفهوم سکونت نزد نوربرگ شولتز

محل انتشار:

ماهنامه باغ نظر، دوره 21، شماره 135 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

فرزانه قاسمی - دکتری پژوهش هنر، گروه پژوهش هنر، دانشکده پردیس بین المللی فارابی، دانشگاه هنر ایران، تهران، ایران.

سیدسعید سید احمدی زاویه - دانشیار، گروه پژوهش هنر، دانشکده علوم نظری و مطالعات عالی هنر، دانشگاه هنر ایران، تهران، ایران.

آرزو منشی زاده - استادیار، گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر ایران، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

بیان مسئله: آستانگی، مرحله میانی از فرایند گذار، شامل جدایی، انتقالی / آستانه ای و پیوستن، نزد صاحب نظران انسان شناسی است. این مفهوم، در امر سکونت نزد نوربرگ شولتز ناظر بر رابطه متقابل «سرگردانی» و «ماندن» در فرایند جدایی تا رسیدن میان مراکز و راه ها، جهت ایجاد رابطه ای صمیمانه با مکان جایگاهی اساسی دارد؛ در این راستا، مجموعه ویژگی های آستانگی فضاها، حاصل از تبیین جایگاه آستانگی در سکونت بر مبنای سلسله مراتب، تحت عنوان ماهیت انفصالی- انحصالی، گشودگی و نفوذپذیری، انعطاف پذیری و گوناگونی و پویایی قابل شناخت هستند. هدف پژوهش: هدف این پژوهش، بررسی جایگاه آستانگی بر اساس ویژگی های فضایی حاصل از تبیین آستانگی در سکونت، در عرصه های سه گانه گذار نمونه هایی از خانه های ویلایی شمال بخش مرکزی تهران در دوره پهلوی است. در این راستا، این پژوهش با ارائه نتایج خود، شناختی از کیفیات آستانگی فضاها مذکور با توجه به تغییرات آستانگی در دوره پهلوی در تهران به عنوان پایتخت، به وجود می آورد. نتایج پژوهش، به عنوان پاسخی به چپستی جایگاه آستانگی در فضاها مذکور، می تواند گامی در حوزه بررسی و طراحی فضاها قابل سکونت، به عنوان هدف معماری، به ویژه مسکن، قلمداد شود. روش پژوهش: این پژوهش توصیفی- تحلیلی، از طریق موردپژوهشی متکی بر مطالعات اسنادی، مشاهدات میدانی، مستندنگاری و تحلیل و مقایسه تطبیقی یافته ها انجام شده است. نتیجه گیری: ماحصل تحقیق بیان می کند، بیشترین تغییرات در «سلسله مراتب»، «انفصال- اتصال» و «گشودگی» در «محدوده ورودی بنا»، «ورودی اتاق ها» و «فضاهای خارجی» است. این تغییرات، به ترتیب موجب غلبه گشودگی بر بستگی و انفصال بر اتصال؛ غلبه یکبارگی، ضعیف شدن حریم داخل اتاق - و در مواردی تقلیل خوانایی هال ورودی- و اشراف شده اند. علاوه بر این، «هال ورودی در ترکیب با راه پله» و «فضاهای نیمه باز» در نمونه های مطالعه شده دوره دوم پهلوی، نسبت به دوره اول، به لحاظ «ماهیت انفصالی- انحصالی» قوی تر عمل کرده اند. از سوی دیگر، همواره به شاخص های «انعطاف پذیری»، «گوناگونی» و «پویایی»، علی رغم اشراف، توجه شده و به خصوص در بخش «فضاهای نیمه باز»، در بناهای دوره دوم نسبت به دوره اول، در تقویت جایگاه آستانگی تاثیرگذارتر بوده اند.

کلمات کلیدی:

آستانگی، گذار، سلسله مراتب، انفصال- اتصال، مسکن، دوره پهلوی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2065864>

